

Bron: www.socialevraagstukken.nl

Wetenschappers en denkers in debat over maatschappelijke kwesties.

[Occupy moet zich niet beperken tot kleine doelen](#)

Naomi Klein 4 november 2011



De Occupybeweging is een fantastische beweging die ervoor heeft gekozen het gevecht aan te gaan met de sterkste economische en politieke krachten op de planeet. Dat is beangstigend. Maar het gaat om het veranderen van de onderliggende waarden die onze samenleving regeren, aldus Naomi Klein.

Als er één ding is dat ik weet, dan is het dat 1 procent van de bevolking van een crisis houdt. Als mensen in paniek raken, wanhopig zijn en niemand lijkt te weten hoe het verder moet, dan is dat het ideale moment om een wensenlijst erdoor te drukken die het bedrijfsleven behaagt: privatiseren van onderwijs en sociale zekerheid, snijden in openbare diensten, het wegwerken van de laatste beperkingen op de macht van het bedrijfsleven. Midden in economische crises is dit over de hele wereld gebeurd.

En er is maar één ding dat deze tactiek kan blokkeren, en gelukkig is dat een heel groot ding: de andere 99 procent. Die 99 procent kan de straten van Madison naar Madrid overnemen om te zeggen: 'Nee. Wij zullen niet betalen voor uw crisis.' Deze slogan begon in Italië in 2008. Hij waaide over naar Griekenland en Frankrijk en Ierland, en tenslotte heeft hij zijn weg gevonden naar de vierkante mijl hier, waar de crisis begon.

'Waarom protesteren ze?', vragen de experts verbijsterd op tv. Ondertussen vraagt de rest van de wereld: 'Waar waren jullie al die tijd?'. 'We vroegen ons al af wanneer jullie op zouden komen dagen'. En de meesten van ons zeggen: 'Welkom'.

Verschillen met 1999

Veel mensen hebben parallellen getrokken tussen het bezetten van Wall Street nu en het zogenaamde anti-globalistische protest dat in 1999 in Seattle (tijdens de WTO-top, red.) om de aandacht van de wereld vroeg. Dat was de laatste keer dat een wereldwijde, door jongeren geleide, gedecentraliseerde beweging zich richtte tegen de macht van het bedrijfsleven. En ik ben er trots op dat ik deelnam aan wat we toen 'de beweging der bewegingen' noemden.

Maar er zijn belangrijke verschillen tussen Seattle en nu. Zo kozen we toen toppen als onze doelen: van de Wereldhandelsorganisatie, het Internationaal Monetair Fonds, de G8. Maar toppen zijn van voorbijgaande aard, ze duren slechts een week. Dat maakte ons ook van voorbijgaande aard. We verschenen, grepen het wereldnieuws, en verdwenen. En in de waanzin van hyper-patriottisme en militarisme die op de aanvallen van 9/11 volgden, was het gemakkelijk om ons volledig weg te vagen, althans in Noord-Amerika.

De Occupybeweging van Wall Street aan de andere kant heeft voor een vast doel gekozen, en heeft niet voor een einddatum gekozen. Dat is verstandig. Alleen als je blijft zitten, groeien je wortels. Dit is cruciaal. Het is een kenmerk van dit informatietijdperk dat veel bewegingen opbloeien als in de lente, maar al snel weer afsterven. Dat komt omdat ze geen wortels hebben, geen lange termijnplannen om zichzelf goed te onderhouden. Dus als het gaat stormen, worden ze weggespoeld.

Horizontale organisatie en diep gewortelde democratie is prachtig. Maar deze principes zijn compatibel aan het harde werk van het bouwen van structuren en instellingen die stevig genoeg zijn om vooruit de stormen. Ik heb veel vertrouwen dat dit zal gebeuren.

Er is nog iets dat deze beweging goed doet: u heeft zich gecommitteerd aan geweldloosheid. U heeft geweigerd om de media van beelden te voorzien van gebroken ramen en straatgevechten. En die enorme discipline heeft ertoe geleid dat u zich niet heeft laten provoceren door het politiegeweld. Ondertussen groeit en groeit de steun voor deze beweging, en groeit ook de wijsheid.

Maar het grootste verschil met 1999 is dat toen het kapitalisme op zijn hoogtepunt was van een waanzinnige economische boom. De werkloosheid was laag, de aandelenportefeuilles stonden bol. De media waren dronken van het gemakkelijke geld. Alles draaide toen om het opstarten van bedrijven in plaats van om faillissementen.

Het lijkt of er geen rijke landen meer zijn, alleen rijke mensen

Wij wezen toen op de prijs van liberalisering. Dat het schadelijk was voor de arbeidsvoorwaarden, voor het milieu. Bedrijven werden machtiger dan regeringen en dat beschadigde onze democratieën. Maar om eerlijk te zijn, was dat een moeilijk boodschap in een tijd dat de economie, gebaseerd op een systeem van hebzucht, voort denderde.

Tien jaar later lijkt het alsof er geen rijke landen meer zijn. Alleen een heleboel rijke mensen. Mensen die rijk zijn geworden door plundering van de openbare rijkdom en de uitputbare natuurlijke hulpbronnen in de wereld. Vandaag kan iedereen zien dat het systeem zeer onrechtvaardig is en uit de hand loopt. Ongebreidelde hebzucht heeft de wereldeconomie uit het lood geslagen, en de natuurlijke wereld ook. We zijn onze oceanen aan het overbevissen, vervuilen ons water met diepzeeboringen, wenden ons tot de smerigste vormen van energieverbruik. En de atmosfeer kan de hoeveelheid CO2 niet absorberen die we erin blazen, waarmee we een gevaarlijke opwarming creëren. De nieuwe normaalsituatie is: economische en ecologische rampen.

We weten allemaal dat de wereld op zijn kop staat

Dit zijn de feiten. Ze zijn zo flagrant, zo vanzelfsprekend, dat het een stuk makkelijker is om verbinding te maken met het publiek dan het in 1999 was, en om snel een beweging op te bouwen.

We weten allemaal, of in ieder voelen we dat, dat de wereld op zijn kop staat. We doen alsof er geen einde is aan de hoeveelheid eindige fossiele brandstoffen, en aan de atmosfeer om hun uitstoot te absorberen. En we doen alsof er strikte en niet verschuifbare grenzen zijn aan de financiële middelen die nodig zijn om het soort samenleving te bouwen dat we nodig hebben.

De taak van onze tijd is om dit idee van valse schaarste aan de kaak te stellen. Erop te staan dat we ons kunnen veroorloven om een fatsoenlijke, inclusieve maatschappij op te bouwen, terwijl we tegelijkertijd de echte beperkingen aan wat de aarde aan kan respecteren.

Deze keer hebben we kans om te slagen. En dan heb ik het niet over het reguleren van de banken en het verhogen van belastingen voor de rijken, al is dat ook belangrijk. Ik heb het over het veranderen van de onderliggende waarden die onze samenleving regeren. Dat is moeilijk in een mediavriendelijke vraag te gieten, en het is ook moeilijk om erachter te komen hoe dit te doen. Maar daarom is het niet minder urgent.

Beangstigend gevecht

We hebben gekozen voor een gevecht met de meest krachtige economische en politieke krachten op de planeet. Dat is beangstigend. En als deze beweging groeit in kracht, zal dat nog beangstiger worden. Wees altijd bewust dat er de verleiding zal zijn om over te schakelen naar kleinere doelen. Uiteindelijk is dat gevecht makkelijker te winnen.

Geef niet toe aan die verleiding. Laten we deze prachtige beweging behandelen alsof ze de belangrijkste zaak van de wereld is. Want dat is ze. Dat is ze echt.

Dit is een ingekorte bewerking van de speech die Naomi Klein vorige maand hield voor de betogers van de Occupybeweging bij Wall Street. Naomi Klein is een Canadese journaliste, publiciste en activist en schreef onder meer 'No Logo' en 'De shockdoctrine. De opkomst van rampenkapitalisme'. Video: Occupy Beursplein, 15 oktober 2011. Camera en montage: Myrthe Verweij.